

Περήφανοι όλοι
Μουσική: Olympians, Στίχοι: Παραδοσιακό δημοτικό

Ήταν μαζεμένοι όλοι μια βραδιά
και στο τζάκι έκαιγε η φωτιά
μες τα μάτια τους φαινόταν καθαρά
πως γι αυτούς τα χρόνια ήταν σκληρά.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά.

Όλοι τους καπεταναίοι κι αρχηγοί
ήταν κλέφτες και αρματολοί
ποτέ τους δεν σκεφτόταν φόβος τι θα πει
και το βόλι ας έπεφτε βροχή.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά
και τώρα μιλούσαν πάλι για τα παλιά
καθισμένοι γύρω απ' τη φωτιά.

Πάνω που μιλούσαν για παλικάριές
κι είχαν δυναμώσει οι φωνές
θυμήθηκαν τα αδέρφια τους που χάθηκαν
πολεμώντας και πικράθηκαν.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά

Γι αυτό πολεμήσανε και φτιάξαν παιδιά
για να ζήσουν μες τη λευτεριά.

Και βγήκαν λεβέντες με γενναία καρδιά
σαν τους πατεράδες τους κι αυτά
και πάνω σ' αυτή τη σκέψη ήσυχοι πια
κοιμηθήκαν για παντοτινά.

Τσάμικος

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, Ποίηση: Νίκος Γκάτσος

Στα κακοτράχαλα τα βουνά
με το σουράβλι και το ζουρνά
πάνω στην πέτρα την αγιασμένη
χορεύουν τώρα τρεις αντρειωμένοι.
Ο Νικηφόρος κι ο Διγενής
κι ο γιος της Άννας της Κομνηνής.

Δική τους είναι μια φλούδα γης
μα εσύ Χριστέ μου τους ευλογείς
για να γλυτώσουν αυτή τη φλούδα
απ' το τσακάλι και την αρκούδα.
Δες πώς χορεύει ο Νικηταράς
κι αηδόνι γίνεται ο ταμπουράς.

Από την Ήπειρο στο Μοριά
κι απ' το σκοτάδι στη λευτεριά
το πανηγύρι κρατάει χρόνια
στα μαρμαρένια του χάρου αλώνια.
Κριτής κι αφέντης είν' ο Θεός
και δραγουμάνος του ο λαός.

Ο Ήλιος εβασίλεψε

Μουσική: Χρήστος Λεοντής, Στίχοι: Γιάννης Μακρυγιάννης

Ο ήλιος εβασίλεψε Έλληνά μου,
εβασίλεψε και το φεγγάρι εχάθη,
κι ο καθарός Αυγερινός
που πάει κοντά την Πούλια,
τα τέσσερα κουβέντιαζαν
και κρυφοκουβεντιάζουν.

Γυρίζει ο ήλιος και τους λέει,
γυρίζει και τους κραίνει:
«Εψές όπου εβασίλεψα
πίσου από μια ραχούλα,
ακ'σα γυναίκεια κλάματα
κι αντρών τα μοιριολόγια,
γι' αυτά τα ῥωικά κορμιά
στον κάμπο ξαπλωμένα
και μες στο αίμα το πολύ
είν' όλα βουτημένα.
Για την Πατρίδα πήγανε
στον Άδη τα καημένα».

Όλα τα έθνη πολεμούν
Μουσική: Χρήστος Λεοντής, Ποίηση: Ρήγας Φεραίος,

Όλα τα έθνη πολεμούν
και στους τυράννους τους ορμούν,
εκδίκηση γυρεύουν
και τους εξολοθρεύουν.
Και τρέχουν για την δόξα
με χαρά στη φωτιά!

Έτσι κι εμείς, ω αδελφοί,
να σηκωθούμε με ορμή,
εκδίκηση ζητούντες,
τυράννους απολούντες,
για την Ελευθερία,
με χαρά, βρε παιδιά!

Ως πότε εμείς υπομονή,
και να μη βγάζουμε φωνή;
σα να `μαστε δεμένοι,
ζούμε τυραννισμένοι,
και καταφρονημένοι,
στη φωτιά, βρε παιδιά!

Όλα τα έθνη το θωρούν
και πάλι ευθύς το απορούν,
πώς τέτοια παλληκάρια,
που `να σαν τα λιοντάρια
να ζουν στην τυραννία
στη φωτιά, βρε παιδιά!

Λοιπόν, τινάξετε για μια,
την τυραννία και σκλαβιά!
Παράδειγμά μας είναι
των προπατόρων μνήμαι
καθώς εκείνοι ζούσαν
στη φωτιά, βρε παιδιά.

Τα παλικάρια τα καλά
ποτέ δε στέκουν σφαιλιστά
αλλά με την ανδρεία
τινάζουν τυραννία
και ζουν μ' ελευθερία
στο ντουινιά βρε παιδιά.

Αυτούς που βλέπετε αντικρύ
Είναι κονιάρηδες χοντροί
κι εσείς βρε παλικάρια
είστε σαν τα λιοντάρια
χτυπάτε τους τυράννους.
Με χαρά στη φωτιά!

Γκιουλ μπαξέ (ένα παλικάρι 20 χρονών)
Μουσική-Στίχοι: παραδοσιακό

Ένα παλληκάρι είκοσι χρονώ
τ' άρματα του δώσαν' για τον πόλεμο.
Πόλεμο δεν βρήκε πίσω γύρισε
στα μισά του δρόμου νεροδίψασε.
Έσκυψε να πει νερό στο Γκιουλ Μπαξέ
κι εκεί μία σφαίρα τότε λάβωσε.
Σύρε πες στην μάνα μ' την μπαμπόγρια
και στην αδερφή μου την καλόγρια
Θέλει ας βάλει μαύρα θέλει ας παντρευτεί
μένα με σκοτώσανε στο Γιουλ Μπαξέ.

Μητέρα μεγαλόψυχη
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Ποίηση: Διονύσιος Σολωμός

Μητέρα, μεγαλόψυχη στον πόνο και στη δόξα
κι αν στο κρυφό μυστήριο ζουν πάντα τα παιδιά σου
με λογισμό και μ' όνειρο, τι χάρη έχουν τα μάτια,
τα μάτια τούτα να σε ιδούν μες το πανέρμο δάσος,
που ξάφνου σου τριγύρισε τ' αθάνατα ποδάρια.

Κοίτα, με φύλλα της Λαμπρής, με φύλλα των Βαϊώννε!
Το θεϊκό σου πάτημα δεν άκουσα, δεν είδα,
ατάραχη σαν ουρανός μ' όλα τα κάλλη πώχει,
που μέρη τόσα φαίνονται και μέρη `ναι κρυμμένα.

Αλλά, Θεά, δεν ημπορώ ν' ακούσω τη φωνή σου
κι ευθύς εγώ του Ελληνικού κόσμου να τη χαρίσω;
Δόξα `χ' η μαύρη πέτρα του και το ξερό χορτάρι.

Άκρα του τάφου σιωπή
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Ποίηση: Διονύσιος Σολωμός

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει.
Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε στα μάτια η μάνα μνέει
στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει.
«Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω `γώ στο χέρι;
Οπού συ μου `γινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει».

Πειρασμός (Ξανθός Απρίλης)
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Ποίηση: Διονύσιος Σολωμός

Αφηγηματικό μέρος

Η ωραιότης της φύσης που τους περιτριγυρίζει, αυξάνει εις τους
εχθρούς την ανυπομονησία να πάρουν την χαριτωμένη γη, και εις τους
πολιορκημένους τον πόνο ότι θα τη χάσουν. Μάγεμα η φύσις κι όνειρο
στην ομορφιά και χάρη, η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό
χορτάρι. Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει. Όποιος
πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει.

Τραγούδι

Έστησε ο έρωτας χορό με τον ξανθόν Απρίλη
Κ' η φύσις ηύρε την καλή και τη γλυκειά της ώρα
Και μες τη σκιά, που φούντωνε και κλει δροσιές και μόσχους
Ανάκουστος κηλαϊδισμός και λιποθυμισμένος

Νερά καθάρια και γλυκά, νερά χαριτωμένα
Χύνονται μες την άβυσσο τη μοσχοβολισμένη
Και παίρνουνε το μόσχο της κι αφήνουν τη δροσιά τους
Κι ούλα στον ήλιο δείχνοντας τα πλούτια της πηγής τους

Τρέχουν εδώ, τρέχουν εκεί και κάνουν σαν αηδόνια
Εξ' αναβρύζει κι η ζωή σ' γη. σ' ουρανό, σε κύμα
Αλλά στις λίμνης το νερό, π' ανίκητο 'ναι κι άσπρο
Ακίνητ' όπου κι αν ιδής, και κατάσπρ' ως τον πάτο

Με μικρόν ίσκιον άγνωρον έπαιξη πεταλούδα
Πούχ' ευωδίσει τσ' ύπνους της μέσα στον άγριο κρίνο
Αλαφροϊσκίωτε καλέ, για πες απόψε τι 'δες

Νύχτα γιομάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια
Χωρίς ποσώς γης, ουρανός και θάλασσα να πνένε
Ουδ' όσο καν' η μέλισσα κοντά στο λουλουδάκι

Γύρου σε κάτι ατάραχο, π' ασπρίζει μες τη λίμνη
Μονάχο ανακατώθηκε το στρογγυλό φεγγάρι
Κι όμορφη βγαίνει κορασιά ντυμένη με το φως του

Το χάραμα επήρα
Μουσική: Χρήστος Λεοντής, Στίχοι: Διονύσιος Σολωμός

Το χάραμα επήρα
του ήλιου το δρόμο
κρεμώντας τη λύρα
τη δίκαιη στον ώμο
κι απ' όπου χαράζει
ως όπου βυθά

«Τα μάτια μου δεν είδαν τόπον ενδοξότερον από τούτο το αλωνάκι»

Παράμερα στέκει
ο άντρας και κλαίει
αργά το τουφέκι
σηκώνει και λέει:

«Σε τούτο το χέρι τι κάνεις εσύ;
Ο εχθρός μου το ξέρει πως μου 'σαι βαρύ»

Της μάνας ώ λαύρα,
τα τέκνα τριγύρου
φθαρμένα και μαύρα
σαν ίσκιους ονείρου
λαλεί το πουλάκι
στου πόνου τη γη
και βρίσκει σπυράκι
και μάνα φθονεί.

*

Το χάραμα (επήρα)
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Στίχοι: Διονύσιος Σολωμός

Το χάραμα επήρα του ήλιου το δρόμο,
κρεμώντας τη λύρα τη δίκαιη στον ώμο
κι απ' όπου χαράζει έως όπου βυθά,
τα μάτια μου δεν είδαν
τόπον ενδοξότερον από τούτο το αλωνάκι.

Παράμερα στέκει ο άντρας και κλαίει
αργά το τουφέκι σηκώνει και λέει:
"Σε τούτο το χέρι τι κάνεις εσύ;
Ο εχθρός μου το ξέρει πως μου είσαι βαρύ".

Της μάνας ω λαύρα! Τα τέκνα τριγύρου
φθαρμένα και μαύρα, σαν ίσκιους ονείρου.
Λαλεί το πουλάκι στου πόνου τη γη
και βρίσκει σπειράκι και μάνα φθονεί.

Γρικόουν να ταράζει του εχθρού τον αέρα
μιαν άλλη, που μοιάζει τ' αντίλαλου πέρα
και ξάφνου πετιέται με τρόμου λαλιά
πολύ ώρα γρικιέται κι ο κόσμος βροντά.

Αμέριμνον όντας τ' αράπη το στόμα
σφυρίζει, περνώντας στου Μάρκου το χώμα.
Διαβαίνει κι' αγάλι ξαπλώνετ' εκεί,
που εβγήκ' η μεγάλη του Μπαίρον ψυχή.

Προβαίνει και κράζει
τα έθνη σκιασμένα.
Και ω πείνα και φρίκη!
Δεν σκούζει σκυλί!

Και η μέρα προβαίνει,
τα νέφια συντρίβει.
Να, η νύχτα που βγαίνει
κι αστέρι δεν κρύβει.

*

Ο Θούριος του Ρήγα

Μουσική: Χρήστος Λεοντής, Στίχοι: Ρήγας Φερραίος

Ως πότε παλικάρια, θα ζούμε στα στενά,
μονάχοι σα λιοντάρια, στες ράχες στα βουνά;
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Σπηλιές να κατοικούμε, να βλέπουμε κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμο, για την πικρή σκλαβιά;
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Να χάνωμεν αδέρφια, πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας, κι όλους τους συγγενείς;
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Να 'τανε το 21'

Μουσική: Σταύρος Κουγιουμτζής, Στίχοι: Σώτια Τσώτου,

Μου ξανάρχονται ένα-ένα χρόνια δοξασμένα
να 'τανε το 21 να 'ρθει μια στιγμή
Να περνάω καβαλάρης στο πλατύ τ' αλώνι
και με τον Κολοκοτρώνη να 'πινα κρασί
Να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα
και το σπαθί μου να πιάνει φωτιά
και να κρατάω τις νύχτες με τ' άστρα
μια ομορφούλα αγκαλιά.

Μου ξανάρχονται ένα-ένα χρόνια δοξασμένα
να 'τανε το 21 να 'ρθει μια βραδιά.

Πρώτος το χορό να σέρνω στου Μοριά τις στράτες
και ξοπίσω μου Μανιάτες και οι Ψαριανοί
Κι όταν λαβωμένος γέρνω κάτω απ' τους μπαξέδες
να με ραίνουν μενεξέδες χέρια κι ουρανοί

Να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα
και το σπαθί μου να πιάνει φωτιά
και να κρατάω τις νύχτες με τ' άστρα
μια ομορφούλα αγκαλιά.

Μου ξανάρχονται ένα-ένα χρόνια δοξασμένα
να 'τανε το 21 να 'ρθει μια βραδιά.

Είσαι το φλάμπουρο

Είσαι το φλάμπουρο πού 'χει μεράκι του
την έγνοια της Ελευθεριάς.
Σ' έχει ο Κολοκοτρώνης μπαϊράκι του
κι ο καπετάνιος Ζαχαριάς.

Άσπρη-γαλάζια, σωστή ξαστεριά,
σαν τ' ουρανού το χρώμα,
ξέρεις -στ' αλήθεια- να κάνεις θεριά
και τους δειλούς ακόμα.

Τι πατριώτες και τι πατριώτισσες
θύματα πέσανε σωρό.
Για μια σημαία σύραν οι Σουλιώτισσες
τον τελευταίο τους χορό.

Δέσπω Σουλιώτισσα που αντιστάθηκες
στις μαύρες σκέψεις του Αλή,
για μια σημαία, τότε, ανατινάχθηκες
κι ούτε το σκέφτηκες πολύ.

Πόλεμος

Μουσική: Αλκιβιάδης Κωνσταντόπουλος , Στίχοι: Ράνια Ζούκα

Πέρα απ' τις φλόγες της Τροίας
ο θρήνος της Εκάβης βαραίνει τη νύχτα
σπαράζουν οι γυναίκες
στα κορμιά των νεκρών.

Το φεγγάρι αφουγκράζεται
ο πόλεμος δεν έμεινε στην Τροία τα κάστρα
μια τεράστια κλεψύδρα,
μας φυλακίζει.

Μετράμε τις ώρες, τις μέρες, τα χρόνια
με μια λαχτάρα να σταματήσουμε
το χρόνο που αδυσώπητος κυλάει ακόμα
και προσπαθούμε να τον φυλακίσουμε.

Σκαλί σκαλί ανεβαίνουμε
τη γκρίζα φυλακή του τρόμου
η Τροία ήταν μόνο ένα πρόσχημα
ήταν μονάχα η αρχή.

Αυτός ο πόλεμος δεν έχει τέρμα
είναι αμέτρητες οι Τροίες του κόσμου μας
και πάντα οι άνθρωποι σαν κτήνη
θα διψάνε για αίμα.

Μετράμε τις ώρες, τις μέρες, τα χρόνια
με μια λαχτάρα να σταματήσουμε
το χρόνο που αδυσώπητος κυλάει ακόμα
και προσπαθούμε να τον φυλακίσουμε.

*

Η θέληση μου βράχος
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Στίχοι: Διονύσιος Σολωμός

Πάλι μου ξίπασε τ' αυτί γλυκιάς φωνής αγέρας.
Κι έπλασε τ' άστρο της νυχτός και τ' άστρο της ημέρας.
Του πόνου εστρέψαν οι πηγές από το σωθικό μου,
έστρωσ' ο νους κι ανέβηκα πάλι στον εαυτό μου.

Ήταν με σένα τρεις χαρές στην πίκρα φυτρωμένες,
όμως για μένα στη χαρά τρεις πίκρες ριζωμένες.
Χιλιάδες ήχοι αμέτρητοι, πολύ βαθιά στη χτίση
η Ανατολή τ' αρχίναγε κι ετέλειωνέ το η Δύση.

Έστρωσ', εδέχθ' η θάλασσα άντρες ριψοκινδύνους
κι εδέχθηκε στα βάθη της τον ουρανό κι εκείνους.
Κι όπου η βουλή τους συφορά κι όπου το πόδι χάρος.
Η δύναμή σου πέλαγο κι η θέλησή μου βράχος.

Μάνα μου τα κλεφτόπουλα

Μάνα μου, τα- μάνα μου, τα κλεφτόπουλα
Τρώνε και τραγουδάνε, άιντε, πίνουν και γλεντάνε

Μα ένα μικρό, μα ένα μικρό κλεφτόπουλο
Δεν τρώει, δεν τραγουδάει βái δεν πίνει, δεν γλεντάει

Μόν' τ' άρματα, μον' τ' άρματα του κοιτάζε
Του ντουφεκιού του λέει «γεια σου, Κίτσο μου λεβέντη.

Πόσες φορές, πολλές φορές με γλίτωσες
απ' των εχθρών τα χέρια κι απ' των Τούρκων τα μαχαίρια.

Και τώρα με, και τώρα παράτησες
σαν καλαμιά στον κάμπο, βái δε ξέρω τι να κάνω.

Φίλοι κι αδέρφια

Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος, Στίχοι: Ιάκωβος Καμπανέλλης

Φίλοι κι αδέρφια, μανάδες, γέροι και παιδιά
στα παραθύρια βγείτε και θωρείτε
ποιοι περπατούν στα σκοτεινά και σεργιανούνε στα στενά
φίλοι κι αδέρφια, μανάδες, γέροι και παιδιά.

Γράφουν σημάδια, μηνύματα στο βασιλιά
σα δε φωνάξεις έβγα να το γράψεις
να μην σ' ακούσουν τα σκυλιά βγάλε φωνή χωρίς μιλιὰ
σημάδια και μηνύματα στο βασιλιά.

Ήταν στρατιώτες, καπεταναίοι και λαϊκοί,
όρκο σταυρώσαν πάνω στο σπαθί τους
η λευτεριά να μην χαθεί, όρκο σταυρώσαν στο σπαθί
καπεταναίοι, στρατιώτες, λαϊκοί.

Κι όπου φοβάται φωνή ν' ακούει απ' το λαό
σ' έρημο τόπο ζει και βασιλεύει,
κάστρο φυλάει ερημικό, έχει το φόβο φυλαχτό
όπου φωνή φοβάται ν' ακούει απ' το λαό.

Γη παιδεμένη με σίδερο και με φωτιά,
για κοίτα ποιον σου φέρανε καημένη
να σ' αφεντεύει από ψηλά, τα κρίματά σου είναι πολλά,
γη που το σίδερο παιδέψαν κι η φωτιά.

Καίει το φυτίλι, ξεθηκαρώνουν τα σπαθιά,
κάνουν βουλή συντακτική και γράφουν
το θέλημά τους στα χαρτιά κι η κοσμοθάλασσα πλατιά,
κάνουν βουλή, ξεθηκαρώνουν τα σπαθιά.

Τρεις του Σεπτέμβρη μανάδες, γέροι και παιδιά
στα παραθύρια βγείτε και θωρείτε
τι φέρνουνε στον βασιλιά, βαθιά γραμμένο στα χαρτιά
τρεις του Σεπτέμβρη μανάδες, γέροι και παιδιά

Τρεις του Σεπτέμβρη μανάδες, γέροι και παιδιά
στα παραθύρια βγείτε και θωρείτε
ποιοι περπατούν στα σκοτεινά και σεργιανούνε στα στενά,
τρεις του Σεπτέμβρη μάνες, γέροι και παιδιά.

Ο χορός του Ζαλόγγου
Μουσική-Στίχοι: Παραδοσιακό

Έχε γεια καημένε κόσμε
έχε γεια γλυκιά ζωή.
Έχετε γεια βρυσούλες
λόγγοι βουνά ραχούλες
έχετε γεια βρυσούλες
κι εσείς Σουλιωτοπούλες.

Στη στεριά δε ζει το ψάρι
ούτε ανθός στην αμμουδιά.
Έχετε γεια βρυσούλες
λόγγοι βουνά ραχούλες
έχετε γεια βρυσούλες
κι εσείς Σουλιωτοπούλες.

Κι οι Σουλιώτισσες δε ζούνε
δίχως την ελευθεριά.
Έχετε γεια βρυσούλες
λόγγοι βουνά ραχούλες
έχετε γεια βρυσούλες

Κλέφτικη ζωή (δημοτικό τραγούδι)

Μαύρη μωρέ μαύρη ειν' η ζωή που κάνουμε
εμείς οι μαύροι κλέφτες, εμείς οι μαύροι κλέφτες.

Όλη μωρέ, όλη μερούλα πόλεμο
όλη μερούλα πόλεμο το βράδυ καραούλι.

Με φό- μωρέ με φόβο τρώμε το ψωμί
με φόβο τρώμε το ψωμί, με φόβο περπατάμε.

Ποτέ μωρέ, ποτέ μας δεν αλλάζουμε
ποτέ μας δεν αλλάζουμε και δεν ασπροφορούμε.

*

Σαράντα παλικάρια
Μουσική-Στίχοι: Παραδοσιακό

Σαράντα παλικάρια
από τη Λε- μωρ' απ' τη Λεβαδιά
πάνε για να πατήσουνε
την Τροπο-, μωρ' την Τροπολιτσά.

Στο δρόμο που πηγαίνανε γέροντα,
μωρ' γέροντ' απαντούν.
-Ωρα καλή σου γέρο
-Καλώς τα τα, καλώς τα τα παιδιά.

-Πού πάτε παλικάρια
πού πάτε βρε, πού πάτε βρε παιδιά.
-Πάμε για να πατήσουμε
την Τροπο-, μωρ' την Τροπολιτσά.

Όλη δόξα, όλη χάρη (δημοτικό τραγούδι)

Όλη η δόξα, όλη η χάρη άγια μέρα ξημερώνει
και τη μνήμη σου το έθνος χαιρετά γονατιστό.

Και τα στήθη όλο φλόγα με τον ήλιο σου πληρώνεις,
που χρυσός με περηφάνια περπατεί στον ουρανό.

Στην Αγία Λαύρα πρώτα τις χρυσές ακτίνες χύνει
που λεβέντες πρωτανάψαν του πολέμου τη φωτιά.

Ομορφιά και δόξα χύνει όπου γης αιματωμένη
απ' το τιμημένο αίμα των παιδιών της κλεφτουριάς.

Τ άγιο χώμα χαιρετάει και περήφανα διαβαίνει
από τα Ψαρά στο Σούλι και στο Χάνι της Γραβιάς.

Απ' τη Ρούμελη κι εκείθε απ' την Κλείσοβα περνάει
και στο Μεσολόγγι μέσα χύνει το χρυσό του φως.

Την αιματωμένη γη του χαιρετάει κι ευλογάει,
όπου τόσοι σε μια νύχτα έπεσαν ηρωικώς.

Παιδιά της Σαμαρίνας Μουσική-Στίχοι: Παραδοσιακό

Εσείς μωρέ παιδιά κλεφτόπουλα
παιδιά της Σαμαρίνας
μωρέ παιδιά καημένα
παιδιά της Σαμαρίνας
κι ας είστε λερωμένα.

Αν πάτε πάνω μωρέ στα βουνά
κατά τη Σαμαρίνα
μωρέ παιδιά καημένα
κατά τη Σαμαρίνα
κι ας είστε λερωμένα.

Τουφέκια μωρέ να μη ρίξετε
τραγούδια να μη πείτε
μωρέ παιδιά καημένα
τραγούδια να μη πείτε
κι ας είστε λερωμένα.

Κι αν σας ρωτήσει μωρ' η μάνα μου
κι η δόλια η αδερφή μου
μωρέ παιδιά καημένα
κι η δόλια η αδερφή μου
κι ας είστε λερωμένα.

Μη πείτε πως μωρέ έχαθηκα
πως είμαι σκοτωμένος
μωρέ παιδιά καημένα
πως είμαι σκοτωμένος
κι ας είστε λερωμένα.

Πείτε τους μωρέ πως παντρεύτηκα
τη μαύρη γη πως πήρα
μωρέ παιδιά καημένα
τη μαύρη γη πως πήρα
κι ας είστε λερωμένα.

*

Βαρώντας γύρου ολόγυρα

Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Στίχοι: Διονύσιος Σολωμός

Αφήγηση

Ένας των Ελλήνων πολεμάρχων σαλπίζει κρίζοντας τους άλλους εις συμβούλιο και η σβησμένη κλαγγή, όπου βγαίνει μέσ' από το αδυνατισμένο στήθος του, φθάνοντας εις το εχθρικό στρατόπεδο παρακινεί έναν Αράπη να κάμη ότι περιγράφουν οι στίχοι 4 έως 12.

«Σάλπιγγα, κοψ' του τα μάγια με βία
Γυναικός, γέροντος, παιδιού μη κόψουν την αντρεία».
Γέλιο στο σκόρπιο στράτευμα σφοδρό γεννοβολιέται
κι η περιπαίχτρα σάλπιγγα μεσουρανίς πετιέται
Τ' αράθυμο, το δυνατό, κι όλο ψυχές γιομάτο
Βαρώντας γύρου ολόγυρα, ολόγυρα και πέρα
τον όμορφο τρικύμισε και ξάστερον αέρα.
Τέλος μακριά σέρνει λαλιά, σαν το πεσούμεν' άστρο
Τρανή λαλιά, τρόμου λαλιά, ρητή κατά το κάστρο.

Κολοκοτρώνης

Μουσική: Νίκος Μαμαγκάκης, Στίχοι: Δημήτρης Ιατρόπουλος,

Σαν πέθανε ο Θοδωρής Κολοκοτρώνης
ήρθεν ο Ρήγας ο Φεραίος ο Βελεστινλής,
ο Ανδρούτσος, ο Μιαούλης κι ο Γαζής
Ο Πλαπούτας, ο Κανάρης κι ο Αδαμάντιος ο Κοραής.

Σαν πέθανε ο Θοδωρής Κολοκοτρώνης
ήρθεν ο Διάκος κι ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης
Ο Μακρυγιάννης κι ο Παπαφλέσσας
Ο Γκούρας κι ο Υψηλάντης
και ο Γεώργιος Καραϊσκάκης.

Και κινήσαν μοιρολόι αντρειωμένο
σιγανάψαν τα καντήλια στη γωνιά,
τα παράθυρα ασφαλίσαν κόντρα στον караβοριά
κι αργοσύραν του θανάτου το χορό.

Σαν πέθανε ο Θοδωρής Κολοκοτρώνης
ήρθαν όλοι οι Μποτσαραίοι κι ο Τζαβέλλας
τα βουνά και τα ποτάμια
όλα τα κορίτσια κι όλα τα πουλιά.

Ο γέρος του Μοριά
Μουσική: Θ. Σακελλαρίδης, Στίχοι: Μίμης Τραϊφόρος

Ένα τραγούδι θα σας πω για τον λεβέντη,
τον ασπρομάλλη μου το γέρο τον Μοριά
και βάλτε αδέρφια μου για να στηθεί το γλέντι
Τριπολιτσιώτικο κρασί και ψησταριά.

Στήσε χορό ξενητεμένε Μοραΐτη,
απόψε ας παίξουνε λαγούτα και βιολιά
και πες πως γύρισες στο πατρικό σου σπίτι
και πως σε πήρανε οι γέροι σου αγκαλιά.

Γειά και χαρά σας Μοραΐτες αδερφοί
και σεις κοπέλες γειά σας,
τη λευτεριά η Ελλάδα μας
χρωστάει στη λεβεντιά σας.

Τώρα που αίμα αδερφικό το χώμα ιδρώνει
κι η Ελλάδα πνίγει την Ελλάδα στα βουνά,
έβγα απ' τον τάφο Θοδωρή Κολοκοτρώνη
κι αδέρφια κάνε όλους τους Έλληνες ξανά.

Τα όμορφα χρόνια τα παλιά να ξαναζήσουν
και στου Ταΰγετου την πιο ψηλή κορφή,
των πρόγονών μας οι σκιές χορό να στήσουν
και να τους λέει τ' αγέρι ετούτη τη στροφή.

Γειά και χαρά σας Μοραΐτες αδερφοί
και σεις κοπέλες γειά σας,
τη λευτεριά η Ελλάδα μας
χρωστάει στη λεβεντιά σας.

Γειά και χαρά σας Μοραΐτες αδερφοί,
που η μάνα αν δεν σας γέννα,
ούτ' 'για Λαύρα θα 'χαμε, ουτέ Εικοσιένα.

*

Ανδρούτσος

Μουσική: Νίκος Μαμαγκάκης, Στίχοι: Δημήτρης Ιατρούπουλος,

Χρυσαιτέ καμαρωτέ στα αίματα λουσμένε
Αντρούτσε μου αδερφωτέ και αδερφοσκοτωμένε
παίξε του ονείρου το σπαθί μες της Γραβιάς το χάνι
κι η άγια μέρα που θα 'ρθει όπου και να 'ναι φτάνει.

Στήσε γιορτή, στήσε χορό, στου χάρου το λιβάδι
ψηλά το ποντομάχαιο ν' αστράψει το σκοτάδι.

Νυχτοπούλι της Αθήνας,
σταυραητέ της Σαμαρίνας
και της ερημιάς
της Αράχωβας αηδόνι
Αλεξανδρειανό παγώνι
μαύρο πετροχελιδόνι της Μονεμβασιάς.

Αντρούτσε ακρίτα μου ακριβέ, αητέ μαλαματένιε

Ο γέρο Δήμος

Μουσική: Παύλος Καρρέρ, Ποίηση: Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

Εγέρασα μωρές παιδιά, πενήντα χρόνια κλέφτης,
τον ύπνο δεν εχόρτασα και τώρα αποσταμένος
θέλω να πάω να κοιμηθώ, εστέρεψε η καρδιά μου.
Βρύση το αίμα το 'χυσα σταλαματιά δε μένει.
Ποιος ξέρει από το μνήμα μου τι δέντρο θα φυτρώσει.
Κι αν ξεφυτρώσει πλάτανος, στον ίσκιο του από κάτω,
θα 'ρχονται τα κλεφτόπουλα τ' άρματα να κρεμάνε,
να πλένουν τις λαβωματιές το Δήμο να σχωνάνε.
Ο γερο-Δήμος πέθανε, ο γερο-Δήμος πάει.

*

Βαστάτε Τούρκοι τ' άλογα

Βαστάτε Τούρκοι τ' άλογα
λίγο να ξανασάνω
να χαιρετίσω τα βουνά
και τις κοντοραχούλες
ν' αφήσω διάτα στα παιδιά

Λευτεριά

Μουσική: Νάσος Παναγιώτου, Στίχοι: Νίκος Καζαντζάκης,

Πηδά η φωτιά κι οι σούβλες έτοιμες
κι αυτός ολόρθος στέκει
πεθαίνει αρνούμενος το θάνατο
και λευτεριά φωνάζει

Ελευτεριά για σένα χάνομαι
μα θα 'ρθουν πίσω μου άλλοι
στρατοί οι γιοι μου και τ' αγγόνια μου
και θα σ' ελευθερώσουν

Μην κλεις κυρά κι εγώ θα αναστηθώ
και θα σ' αρπάξω πάλε
θα σπω τις αλυσίδες της σκλαβιάς
θα καταλυώ τα κάστρα

Στη γη είμαστε κι αλίμονο στης γης
αν ξοφληθεί η γενιά μας
στρατοί οι γιοι μου και τα εγγόνια μου
και θα σ' ελευθερώσουν.

Έξοδος-Δρόμο να σκίσουν τα σπαθιά

Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Στίχοι: Διονύσιος Σολωμός

Είν' έτοιμα στην άσπονδη πλημμύρα των αρμάτων
δρόμο να σκίσουν τα σπαθιά κι ελεύθεροι να μείνουν
εκείθε με τους αδελφούς, εδώθε με το χάρο.

*